

GENIUS LOCI, een Europees project

onderdeel: traditionele textiel en textiele vezels

Genius Loci is een project om het industrieel erfgoed van KMO's in de schijnwerper te zetten. Het wordt gefinancierd door de Europese commissie via het COSME-programma. Partners zijn afkomstig uit Italië (de project-leider), Malta, Spanje en Hongarije, terwijl E-FAITH (European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage) zijn know how en netwerk inbrengt.

Dank zij E-FAITH, waar de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie, één van de stichtende leden is, kunnen in Vlaanderen een aantal specifieke projecten opgezet worden, waardoor het erfgoed van een aantal KMO-sectoren zich Europees zal kunnen profileren.

Eén van de prioritaire thema's van 'Genius Loci' heeft betrekking op traditionele textiel en het produceren van textiele vezels (vlas, hennep, etc...). Andere zijn 'bier, wijn en gedistilleerd' en 'klei en kleiverwerking'.

Voor wat de textielsector betreft heeft Vlaanderen uiteraard heel wat te bieden.

Een geschiedenis en een erfgoed dat vanaf de Middeleeuwen tot nu reikt, alle soorten grondstoffen omvat (van vlas via wol, zijde, hennep,... tot kunstvezels), alle technieken en toepassingen en alle afgewerkte producten. Een bedrijvigheid waar we in heel Europa bekend waren en voor sommige producten nog steeds zijn.

Er was hierover een bespreking binnen het internationale consortium, en het belang van de geschiedenis en het erfgoed van textiel in Vlaanderen werd algemeen onderschreven.

Vandaar dat binnen de internationale stuurgroep de idee rees om – indien enigzins haalbaar – een textielroute of project op te zetten die vanaf de Franse grens tot aan de Nederlandse grens zou lopen, grosso modo aan weerskanten van de E17 en de E19. In een latere fase zou dit textiel-netwerk zich kunnen uitbreiden tot de grote Noord-Franse textielcentra (Roubaix en Tourcoing) en het zuiden van Nederland (o.m. in Wouw, Tilburg en Geldrop) – maar voorlopig houden we het op een Vlaams traject.

Op dat traject zouden musea, sites – maar ook hedendaagse KMO's en activiteiten van organisaties – kunnen opgenomen worden, niet alleen voor 'toeristen' maar ook voor een ruimere schaal van belangstellenden. Er wordt niet onmiddellijk gestreefd naar het gidsen van groepen over deze afstand, maar dat kan natuurlijk wel op lokaal vlak of in musea.

In principe zal de basis van de ontwikkeling een systeem van 'labels' met QR-code vormen (zie <http://industriana.eu/?q=Industriana-labels>), maar er wordt ook gedacht om daar een reeks andere producten aan te koppelen die voor de toeristische markt en voor de ontsluiting van dit erfgoed interessant kunnen zijn – denk maar aan brochures, app, websites,...

De organisaties die een vragenlijst invulden en terugstuurd zullen gratis een 'Industriana-label' ontvangen met de bijbehorende uitgebreide voorstelling, en deze naderhand ook zelf kunnen beheren.

Bij de voorbereiding van het project werden in heel Europa vragenlijsten rondgezonden waarbij belangstellende initiatieven zich konden aanmelden. Het aantal ingediende dossiers

overtrof alvast de oorspronkelijke verwachtingen.

Maar...

Jammer genoeg werden vanuit Vlaanderen slechts één en vanuit Wallonië slechts twee volledige vragenlijsten ingezonden.

Op die manier lopen we het risico om deze trein te missen en verweesd op het perron achter te blijven.

Opvallend dat een aantal interessante sites in Vlaanderen ontbreken. We hebben immers tal van sites en musea die zeker bij het project betrokken kunnen worden en een plaatsje zouden verdienen. Vergaten zij de formulieren terug te sturen of zijn ze niet geïnteresseerd? Er moet nu op de eerste plaats bekeken worden in welke mate er belangstelling bestaat om zich vanuit Vlaanderen binnen een dergelijk project Europees te profileren. Mogelijk zijn een aantal 'afwezigen' en kunnen ze binnen het globale project toch nog een rol spelen maar voorlopig zonder label. Na afloop van het Genius Loci-project zal nagegaan worden in welke mate labels en de achterliggende diensten tegen kostprijs kunnen aangeboden worden (nu ligt die kost iets boven de € 150, maar mogelijk wordt dat lager als het systeem draait).

Voor de uitwerking van het project dient echter nog voor de strook langsheen de het autostradelint

- een lijst opgesteld van interessante sites, musea en collecties, eventueel traditioneel werkende bedrijven en organisaties die belangstellenden 'iets te bieden' hebben
- een bondige beschrijving van deze met hun lokalisatie
- een tekst over de geschiedenis van de textielnijverheid in Vlaanderen en over het behoud en het ontsluiten daarvan
- een korte tekst over de textielsector en het industrieel erfgoed van de gemeenten die op het traject voorkomen

Naast objecten binnen de vastgelegde zone kunnen ook 'losse elementen' opgenomen worden, die verder afgelegen zijn en die niet bij het traject aansluiten

PAS OP: de voertaal van het project is Engels – teksten dienen dus in deze taal geredigeerd te worden

Organisatie

Dit project in Vlaanderen wordt voorlopig centraal gecoördineerd door de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw in opdracht van E-FAITH. Daarnaast wordt een ad hoc werkgroep met vrijwilligers en vertegenwoordigers van instellingen, organisaties en het KMO bedrijfsleven.

Medewerking ?

Het realiseren kan echter niet zonder een team van personen en organisaties die zich achter het project scharen, en bereid zijn hun medewerking, advies en inhoud te leveren.

Wij doen dan ook een beroep op iedereen, personen, organisaties, instellingen, bedrijven om zich – mee – te engageren om dit project te laten welslagen.

Neem daarvoor contact met het algemeen secretariaat van de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw – bij voorkeur via het contactformulier op onze website :

<http://www.industrieelerfgoed.be/contact>

In de loop van de tweede helft van december of uiterlijk in januari zullen alle belangstellenden uitgenodigd worden voor een bespreking / brainstorming in Brussel

De namen van alle medewerkers en van de medewerkende organisaties worden naderhand op alle publicaties vermeld. De namen van auteurs worden vermeld bij hun bijdragen en teksten, en de rechten van de auteurs worden niet beperkt.

De namen van de makers van foto's worden vermeld – pas op: voor alle foto's en afbeeldingen moet een akkoord gegeven worden dat ze in publicaties of elektronische vorm mogen gebruikt worden

Na afloop van het project zal via VVIA nagegaan worden op welke wijze de resultaten verder kunnen gevaloriseerd worden,...